

Preek over Hebrëen 10:19-25, Psalm 32:1-7

Broeders en zusters,

Vandaag en volgende week wil ik graag met u nadenken over 'geloven'. Vandaag wil ik vooral stil staan bij de vraag of geloven en zeker weten elkaar niet uitsluit, volgende week gaan we dan nadenken over de vraag hoe ons geloof en ons gevoel zich tot elkaar verhouden.

In de tekst die we zojuist hebben gelezen, worden een paar woorden gebruikt die elkaar lijken tegen te spreken. Tenminste in ons nederlandse alledaagse spraakgebruik. De tekst heeft het in vs. 22 over de '*volle verzekerdheid van het geloof*' en in vs. 23 over het '*onwankelbaar vasthouden van hetgeen wij hopen*'. In ons alledaags spraakgebruik is geloof helemaal niet iets zekers. Wij kennen de uitspraak 'dat geloof je, maar je weet het niet zeker'. En dat geldt ook voor ons woordje 'hoop'. Als we hopen op mooi weer volgende week, dan is het lang niet zeker dat die hoop uitkomt. Ons alledaags gebruik van die woorden 'geloven en hopen' zijn geen zekerheden, maar onzekerheden.

Toch is dat in de bijbel anders. Het bijbelse woord 'geloven' betekent zoiets als 'je vertrouwen stellen op'. We zien dat heel mooi terug in de geschiedenis van Paulus en Silas in de gevangenis van Filippi (Hand.16).

Paulus en Silas zijn gevangen genomen vanwege het feit dat zij een bezeten slavinnetje hebben bevrijd van een boze geest die haar in zijn macht houdt. Diezelfde avond zitten Paulus en Silas, met hun benen in het blok, te zingen in de gevangenis. Plotseling is er een gigantische aardbeving. Door deze aardbeving raken de boeien van de gevangenen los en gaan ook de gevangenisdeuren open. De gevangensbewaarder vermoed dan dat de gevangenen wel gevlucht zullen zijn, en hij vreest dat hem dat de kop gaat kosten, maar niets is minder waar. De gevangenen zijn allemaal nog op hun plaats. Sidderend valt de gevangensbewaarder op zijn knieën en vraagt dan: wat moet ik doen om behouden te worden? In onze NBG vertaling geeft Paulus dan het antwoord: Stel uw vertrouwen op de Here Jezus, en u zult behouden worden! Maar de SV en ook de NBV vertaling hebben hier: geloof in de Here Jezus en u zult behouden worden. Beide vertaling zijn juist. Het

bijbelse woord 'geloven' heeft dezelfde betekenis als 'je vertrouwen stellen op'. Dat bijbelse woord 'geloven' is niet iets onzekers, maar juist iets zekers. Je kunt er met een gerust hart je leven op bouwen.

Iets soortgelijks is er aan de hand met het woordje 'hoop'. Het bijbelse woordje 'hoop' is niet iets onzekers. Het is een zekerheid. Hoop heeft altijd te maken met de toekomst. God belooft ons een zekere toekomst, een nieuwe aarde onder een nieuwe hemel. Zo staat het ook in onze tekst. Wij mogen onze hoop vasthouden, omdat Hij die beloofd heeft getrouw is. God heeft een zekere toekomst weggelegd voor zijn kinderen. Daar is niks onzekers aan. Want God houdt zijn woord. Hij is trouw. Nu is het wel vreemd dat in de kerk men dat woordje hoop vaak toch als iets onzekers is gaan zien. Als er in een rouwadvertentie staat dat iemand is gestorven 'in de hope van het eeuwige leven', dan formuleert men dat op die manier omdat men niet de vrijmoedigheid heeft om met zekerheid te zeggen dat iemand in de hemel is. En zo heeft men van het bijbelse woordje hoop, wat eigenlijk vast en zeker is, een onzekerheid gemaakt. En dat is niet terecht.

In onze tekst zijn die woorden 'geloven' en 'hopen' in ieder geval zekerheden in plaats van twijfelachtige onzekerheden.

Laten we nog eens wat dieper op onze tekst ingaan. Tijdens de bidstonden op donderdagavond ga ik stap voor stap door deze Hebreeënbrief heen. Daar heb ik ook verteld dat de Hebreeënbrief is geschreven aan Joodse mensen, die tot geloof zijn gekomen in de Here Jezus. Maar nu, onder druk van volksgenoten, dreigen ze het geloof in de Here Jezus weer kwijt te raken. De schrijver van de Hebreeënbrief wil z'n lezers nu aansporen om toch vooral trouw te blijven aan de Here Jezus. En dan gaat de schrijver het verschil uitleggen tussen de oudtestamentische offerdienst in de tabernakel en later in de tempel, en het offer van de Here Jezus. Hij laat zien dat al het bloed van al die stieren en bokken, die dag in dag uit, jaar in jaar uit, geofferd werden nooit echte blijvende vergeving tot stand konden brengen, maar dat het offer van Jezus dat wel eens en voor altijd bewerkt. En waar alleen de hogepriester één keer per jaar, het voorhangsel van de tempel voorbij mocht gaan om te offeren voor de zonden van zichzelf en van het volk, is dankzij het offer van de Here Jezus de toegang vrij gekomen om tot God te komen. Denk u maar aan Goede Vrijdag. Toen Jezus stierf aan het kruis op Golgotha, toen scheurde in de tempel het

gordijn van boven naar beneden. Niet van beneden naar boven. Die verlossing komt niet van beneden. Nee, van boven naar beneden, God zelf heeft die weg ontsloten. De toegang is vrij.

Datzelfde beeld van die oudtestamentische offerdienst, zien we in het 19^e vers ook terug.

Daar wij dan volle vrijmoedigheid bezitten om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg, die Hij ons ingewijd heeft, door het voorhangsel, dat is zijn vlees.....

De tekst spreekt over een nieuwe en levende weg die Christus heeft ingewijd. Als dit dus een nieuwe weg is, dan was die weg er eerst niet. In de tijd van het Oude Testament kende men wel de offerdienst, maar je zou kunnen zeggen dat die offerdienst alleen een schaduw is van het offer van de Here Jezus. Ze wijst er naar vooruit. Maar nu is er een nieuwe weg om tot God te komen. Nu moeten we niet doen alsof er nog meer wegen zijn. Dat hoor je vandaag de dag wel vaak zeggen. Dat is misschien wel eigentijds en tolerant, maar niet bijbels. Alsof er nog meer wegen zijn die naar Rome leiden. Dat is niet waar. Er is maar één weg om tot God te komen en die weg leidt langs het kruis van Jezus. Hij is de weg, de waarheid en het leven, niemand komt tot de Vader dan door Hem. En alleen omdat die weg er is hebben wij volle vrijmoedigheid om in te gaan. Jezus heeft die weg ingewijd en in gebruik gesteld. Zijn vlees, zijn lichaam, is a.h.w. het voorhangsel dat we passeren om God te kunnen ontmoeten. Een andere toegangsweg is er niet. Nu hebben we niet meer de oudtestamentische priesterdienst nodig, we hebben een nieuwe priester, een grote priester, de Here Jezus zelf, die ons de toegang verleent.

En omdat die toegangsweg er nu is, roept de schrijver ons op om binnen te gaan (vs. 22). Laten we die weg gaan met een waarachtig hart in volle verzekerdheid van geloof.

Wat een waarachtig hart is wordt heel mooi duidelijk gemaakt in Ps. 32. Deze Psalm heeft David geschreven over de periode nadat hij overspel heeft gepleegd met Batseba en haar man Uria heeft laten ombrengen. In die periode is David vast en zeker gewoon doorgedaan met zijn godsdienstige plichten. Hij zal gebeden hebben en offers hebben laten brengen. Hij zat als

het ware elke zondag in de kerk. Uiterlijk was het allemaal dik in orde. Maar, schrijft David, zolang ik zweeg kwijnde mijn gebeente weg. David was in zijn hart onwaarachtig. Hij voldeed uiterlijk aan de verwachtingen, maar in zijn hart was dubbelheid. Hij had behoorlijk wat op zijn geweten, maar hij bracht het niet bij God in eerste instantie. Dit is een belangrijk punt. God verwacht van ons niet dat we zondeloos zijn, beslist niet. Anders zou niemand tot Hem kunnen komen. Maar hij verwacht wèl dat we waarachtig zijn. We moeten onszelf, of onze broeders en zusters, niet voor de mal houden, door alleen maar de vrome schijn op te houden. Dan kwijnt je gebeente weg en je geloof droogt op. Zo was dat bij David ook, maar toen David zijn zonden ging bekend maken bij God, toen hij ging belijden, vergaf God hem de schuld. En toen veranderde zijn gevoel van weg te kwijnen in een jubelstemming over de bevrijding die God geeft (32:7). Dat is de uitwerking van schuld belijden, dat we gaan jubelen over de vergeving die God geeft. Dat moeten we even goed tot ons laten doordringen. Zonden belijden is heel bevrijdend. Tenminste, als we in staat zijn, daarbij ook te belijden dat het offer van Jezus ons bevrijdt van onze zonde! Wie dat gaat zien, gaat jubelen van opluchting. Geweldig. Die zonde, die me altijd zo op m'n nek zat is weg. God heeft het van me afgenomen. Halleluja! Die ervaring had David nadat hij schoon schip had gemaakt na die verschrikkelijke zonde met Batseba.

Vandaag de dag zijn er veel lieve christenen die zichzelf te zondig vinden om tot God te komen: ik heb zoveel op mijn kerfstok, zegt men dan. Onbedoeld zeggen deze mensen eigenlijk dat de oplossing die God heeft gegeven voor de zonden, het offer van Christus, niet voldoende is. Hun zonden zijn daar te groot voor. Terwijl de bijbel juist zegt dat het offer van Jezus eens en voor altijd voldoende is. Ons zondig zijn hoeft geen scheiding meer tussen God en ons te brengen. Het enige wat scheiding brengt, is als we weigeren te erkennen dat we vergeving nodig hebben, of als we weigeren te geloven dat het offer van Jezus voldoende is.

Misschien moet ik dat nog eens herhalen. Er zijn twee dingen die scheiding kunnen brengen tussen u en God:

1. De weigering te erkennen dat je vergeving nodig hebt. Als je denkt dat je geen vergeving nodig hebt, redt je jezelf prima.

2. De weigering te geloven dat het offer van Jezus voldoende is. Wie zegt dat zijn zonden groter zijn dan Jezus' offer, maakt God tot een leugenaar.

In beide gevallen sta je het ontvangen en de ervaring van de vergeving in de weg. In het ene geval door te ontkennen dat je vergeving nodig hebt en in het andere geval door niet te kunnen of willen geloven dat die vergeving zelfs voor jou beschikbaar is.

Maar voor wie met een waarachtig hart komt en zich niet mooier voor doet dan hij is, die mag toetreden in volle verzekerdheid des geloofs en dan mag je ook vergeving ontvangen. Het is opmerkelijk dat de bijbel het zo benadrukt, volle verzekerdheid. Geen twijfel mogelijk. Er is vergeving, de schuld is weg, je hart is door besprenging gezuiverd van het kwaad en je lichaam is gewassen met water. Hier wordt opnieuw verwezen naar de reining die de priester moest ondergaan voordat hij het heiligdom binnenging. Hij moest zich helemaal wassen in water en werd besprengd met het bloed van de offerdieren. Ook dit reinigingsritueel is vervuld door de Here Jezus. Door Hem zijn we eens en voor altijd geheiligd.

Die belijdenis, mogen we onwankelbaar vasthouden. Want Hij die beloofd heeft is getrouw (vs. 23). Hier gaat het niet over een belijdenis van een aantal theologische leerstellingen. Alsof we onwankelbaar moeten vasthouden aan allerlei theologische standpunten waar christenen verschillend over kunnen denken. Nee, de schrijver heeft het over het onwankelbaar vasthouden van hetgeen wij hopen! Als een mens op sterven ligt dan worden een heleboel geloofskwesties en theologische discussiepunten onbelangrijk. Dan gaat het alleen nog maar over onze hoop. Ik zei net al, als de bijbel spreekt over onze hoop dan heeft dat altijd te maken met onze toekomst. Met datgene waarnaar we op weg zijn, waarnaar we met verlangen uitzien: de nieuwe aarde onder een nieuwe hemel, waar ons leven gaaf zal zijn, waar geen plaats meer zal zijn voor lichamelijke en geestelijke aftakeling. Iets verderop in de brief typeert de schrijver dat als de stad met fundamenten, dat wil zeggen: de stad waarvan de muren niet meer zullen scheuren en afbrokkelen en instorten, de stad die blijft en niet meer onderhevig is aan verval. De belofte van die toekomst is onze hoop! Want God, die de belofte heeft gegeven is trouw. Absoluut betrouwbaar! Hij heeft ons niet maar iets op de mouw gespeld en blij gemaakt met een dood vogeltje. Nee, je kunt op Hem aan. Je kunt je helemaal aan Hem toevertrouwen. Bij Hem ben

je geborgen. Onze hoop is betrouwbaar en zeker omdat God betrouwbaar en zeker is.

En omdat deze feiten zo liggen, mogen we als christenen elkaar aansporen om het vol te houden en daarom zijn de onderlinge samenkomsten ook zo belangrijk. Tegenwoordig ervaren we het al heel gauw als bemoeierig als we iemand er op aanspreken dat hij niet meer zo vaak in de kerk komt. Dat moet iedereen maar zelf weten, dat is eigen verantwoordelijkheid. De bijbel denkt daar anders over. Die doet dat wel. De bijbel roept gemeenteleden op om oog te hebben voor elkaar. Het is gewoon niet waar, dat gemeenteleden alleen maar voor zichzelf verantwoordelijk zijn. Wie tot geloof komt in de Here Jezus, gaat ook deel uitmaken van zijn gezin. En in dat gezin is zorg voor elkaar en onderlinge liefde en betrokkenheid. En daar waar iemand achter dreigt te blijven, moeten we die persoon aan spreken. Die verantwoordelijkheid hebben we voor elkaar. Niet als kritiek, maar uit oprechte bewogenheid. Iedereen moet mee naar de toekomst die God heeft bereid.

Hoe is dat bij ons? Leven we nog met die verwachting? Zien we er nog naar uit?

Ik heb wel eens dat ik 's avonds alleen thuis ben en dan verwacht ik dat Marja om 10 uur thuis zal zijn. Tot 10 uur maak ik me nergens druk om en lees ontspannen m'n boek. Maar als het dan 10 uur is geweest wordt ik ongedurig. Ik lees nog wel, maar kan me niet meer concentreren. Dan loop ik naar het raam en dan duurt het me al heel gauw te lang en verlang ik naar haar thuiskomst. En als ze er dan eindelijk is, mopper ik dat ze zo laat is, in plaats van dat ik blijdschap laat zien omdat ze er weer is.

Dat laatste is natuurlijk geen goed voorbeeld, maar kennen we dat ook zo met de verwachting van de Here Jezus. Dat we bijna niet kunnen wachten dat Hij er aankomt. Nog een korte, korte tijd en Hij zal er zijn. Lopen we a.h.w. ook naar het raam en zien we uit naar z'n komt.

En als we daar nou moeite mee krijgen, hè, om het nog steeds te geloven, dan mogen we elkaar daar bij helpen. Het is geen schande als we wel eens de moed verliezen als we tikken om onze oren krijgen in het leven en het even niet meer aankunnen. Het is ook geen schande als we dan wel eens twijfelen: zal het allemaal wel waar zijn. Weet u wat wel een schande zou zijn: als er op zo'n moment geen

broeders en zusters zijn, die tegen je zeggen: Kom op, joh, houd vol! De nieuwe aarde komt er aan. De dood wint het niet. De dag nadert, Jezus komt terug. Het gaat gebeuren, God is getrouw. Hij houdt zijn Woord. Geloof het maar. Hoop er maar op. Want in de bijbel zijn geloven en hopen geen onzekerheden, maar geweldige zekerheden.

Lieve broeders en zusters, zullen we elkaar daar bij blijven helpen, want daarvoor heeft de Here God ons aan elkaar gegeven.

Amen.

Februari 2011
G.P. Hartkamp
Wapenveld